

LAKIALOITE 140/2001 vp

Laki kotikuntalain 7 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Ilmoitus kotipaikan muutoksesta on kotikuntalain (201/1994) 7 §:ssä säädetty ensisijaisesti henkilölle itselleen. Tässä aloitteessa esitetään palaamista ennen kotikuntalain säätämistä edeltäneeseen käytäntöön, jossa asunnosta tai asuntoon muuttaja olisi velvollinen ilmoittamaan muutostaan välittömästi suoraan kiinteistön omistajalle, taloyhtiölle tai sen edustajalle, joka ilmoittaisi tiedot väestötietojärjestelmään. Lisäksi väestötietojärjestelmään tulisi aina kirjata myös todellinen muuttopäivä, vaikka muuttoilmoituksen tekeminen olisi myöhästynyt kotikuntalaissa määritellystä ilmoittamisajasta.

Kotikuntalain ja väestötietolain (507/1993) mukaiset muuttoilmoitusmenettelyt on haluttu kotikuntalain perustelujen mukaan tehdä mahdollisimman helpoiksi ja yksinkertaisiksi. Pätevän muuttoilmoituksen voi tehdä yhdellä puhelinsoitolla. Tämä menettely on käytännössä aiheuttanut sen, että muuttoilmoituksia laiminlyödään ja henkilöillä on mahdollisuus tuottaa vääriä viranomaismerkintä ilmoittamalla kotipaikkaan muun kuin tosiasiallisen asuinpaikkansa. Väestötietojärjestelmässä on tällä hetkellä menettelyn vuoksi runsaasti merkintöjä, jotka eivät ole joko ajan tasalla taikka niihin on kirjautettu tosiasioita vastaamaton asumistieto.

Oikeat väestötietojärjestelmän tiedot ovat välttämättömiä sosiaaliturvaa hoitaville tahoille, esimerkiksi Kansaneläkelaitokselle. Useissa sosiaalietuksissa etuuden määrään vaikuttaa se, onko etuuden saaja avio- tai avoliitossa ja asuuko hän yhdessä puolisonsa kanssa. Yleensä avio-

tai avoliitossa olevilla etuus on pienempi kuin yksin asuvilla, puolison tulot vaikuttavat etuutta pienentävästi tai puolisona erillään asuminen voi tuoda oikeuden etuuteen tai korottaa sitä. Taloyhtiöillä ei kotikuntalain tultua voimaan 1.6.1994 ole enää velvollisuutta pitää talon asukkaista ns. talonkirjaa, joten tietoja asukkaista ei ole saatavissa taloyhtiöiltä. Kun muuttoilmoitusta ei tarvitse enää tehdä taloyhtiön edustajalle, vaan pelkkä puhelinsoitto Väestörekisterikeskukselle riittää, on väestötietojärjestelmään mahdollista saada kirjattua tosiasiallista tilannetta vastaamattomia tietoja. Myös monilla muuttaneilla on muuttoilmoitus tekemättä, vaikka muutosta olisi kulunut useampia kuukausia. Osa tapauksista johtuu huolimattomuudesta tai tietämättömyydestä, mutta osa on tarkoituksellista viranomaisilta piilottelua. Muuttoilmoituksen myöhästymistilanteissa väestötietojärjestelmään kirjataan muuttopäiväksi ilmoittamispäivä. Kuitenkin monet sosiaaliturvaa koskevat etuudet ratkaistaan tosiasiallisen muuttopäivän perusteella.

Useat tahot ovat ilmaisseet huolestumisensa nykyisten asumis- ja osoitetietojen oikeellisuudesta. Näitä ovat muun muassa Kansaneläkelaitos, Kiinteistöliitto, turvallisuusviranomaiset, haaste- ja ulosottomiehet jne.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kotikuntalain 7 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä maaliskuuta 1994 annetun kotikuntalain (201/1994) 7 §:n 1 momentti ja 10 § seuraavasti:

7 §

Muuttajan ilmoitusvelvollisuus

Kun henkilö muuttaa kotikuntaa tai siellä olevaa asuinpaikkaa, hänen tulee tehdä kirjallinen muuttoilmoitus rekisteritoimistolle. Ilmoituksen voi henkilön puolesta tehdä myös hänen perheenjäsenensä. Ilmoitus on annettava viimeistään viikon kuluessa muutosta sen rakennuksen omistajalle tai tämän edustajalle, mihin hän muuttaa. Rakennuksen omistajan tai tämän edustajan on ilmoitettava saamastaan muuttoilmoituksesta viimeistään viikon kuluessa rekisteritoimistolle. Rakennuksen omistajan tai tämän

edustajan on säilytettävä muuttoilmoitukset pysyvästi mahdollista tietojen tarkistusta varten.

10 §

Muuttopäivä

Henkilön muuttopäiväksi katsotaan ilmoitettu päivä. Milloin rekisteritoimisto tekee väestötietojärjestelmään merkinnän henkilön muutosta muulta kuin muuttajalta tai hänen perheenjäseneltään saatujen tietojen pohjalta, eikä tosiasiallista muuttopäivää saada selville, muuttopäiväksi katsotaan ilmoitettu päivä. Tästä tehdään merkintä rekisteriin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta _____ .

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 2001

Timo Ihamäki /kok